

Νεανικά Άγκυροβολήματα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΙΕΡΑΠΥΤΝΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΕΥΧΟΣ 22ο ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004

Φιλοπατρία, μιά παλιομοδότηκη ιδέα ἢ μιά υγιής στάση ζωῆς;

Καθώς πλησιάζει ἡ ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ζωντανεύει μπροστά μου τό πρόσωπο τοῦ πατέρα μου, μέ κείνα τά μάτια πού τέτοιες ἀκριβῶς μέρες κάθε χρόνο θόλωναν, σκοτεινίαζαν ἀδιόρατα, στή θύμηση τοῦ ἀδελφοῦ του, πού 27 χρόνων ἔχασε τή ζωή του πολεμώντας στά ἀλβανικά βουνά. Ἡ βόμβα ἐξερράγη πάνω του, οἱ συμπολεμιστές του εἶπαν δέν ἔμεινε τίποτε ἀπ' τό νεανικό του σῶμα γιά νά θάψουν.

Κι ἔρχονται στό νοῦ μου τά λόγια τοῦ Πλάτωνα: «*Μητρός τε καί πατρός καί τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον ἐστίν ἡ πατρίς καί σεμνότερον καί ἀγιώτερον*». Καί θερμαίνεται ἡ ψυχή μου καί αἰσθάνομαι πώς ἡ θυσία γιά τήν πατρίδα εἶναι ἀληθινά κάτι σπουδαῖο κι ὅτι ἡ φιλοπατρία σέ κάθε ἐποχή θά εἶναι ἐπίκαιρη καί ἀναγκαία, μόνο πού καθώς ἀλλάζουν οἱ κοινωνικοπολιτικές συνθηκες ἀλλάζει καί ἡ μορφή της.

Ἔτσι δέν εἴμαστε αἰθεροβάμονες οἱ γονεῖς καί οἱ ἐκπαιδευτικοί πού τή διδάσκομε, μόνο πού ἔγνοια μας πρέπει νά εἶναι νά προβάλλομε τήν υγιή μορφή της. Ἐκείνη πού συνίσταται στό σεβασμό ὄχι μόνο πρὸς τά ἐδαφικά μας δίκαια μά καί πρὸς τήν παράδοσή μας, τή γλώσσα μας, τίς ἀξίες καί τά ἰδανικά μας, τήν ἀνθρωπιά μας, τήν Πίστη μας, τήν ἀγάπη πρὸς τό Θεό καί τόν ἀνθρωπο.

Ἡ Ἑλλάδα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, πού συγκέντρωσε καί φιλοξέ-

νησε παραδειγματικά ἀνθρώπους ἀπό ὅλη τήν ὑφήλιο, ἡ Ἑλλάδα, πού εἶναι ἀνοιχτή σέ διάλογο καί πολιτιστικές ἀνταλλαγές μέ τούς ὑπόλοιπους Εὐρωπαίους μά καί ὅλες τίς φυλές τῆς γῆς εἶναι «*ὁ κόσμος-κόσμημά μας*», ὁ χῶρος μά καί ἡ ἱστορία καί ὁ πολιτισμός της πού μᾶς δόθηκε ὡς χάρισμα καί δῶρο γιά νά τό ἀγαπᾶμε καί νά προοδεύουμε μ' αὐτήν, σ' αὐτήν καί γιά αὐτήν..!

Σήμερα, περισσότερο ἀπό ποτέ, σέ μιά ἐποχή πού διαρκῶς ἀκούγονται οἱ σειρήνες τῆς παγκοσμιοποίησης, εἶναι ὀλοφάνερο πώς ὁ ἱμπεριαλισμός παίρνει ἄλλες μορφές, καμουφλάρεται καί πρέπει νά ἀναπτύξομε μιά φιλοπατρία πού νά εἶναι ἄρρηκτα δεμένη μέ τήν κριτική σκέψη, τή διορατικότητα νά διακρίνουμε τό ἀληθινό ἀπ' τό κίβδηλο, τήν ἐτοιμότητα σέ ἐπίπεδο πολιτισμοῦ καί προτύπων ζωῆς. Οἱ πόλεμοι σήμερα δέ γίνονται μόνο μέ τά ὄπλα, συμβατικά καί μή, μά κυρίως, μέ τήν ὑπουλη συνήθως χειραγώγηση τῶν μαζῶν..!

Θυμοῦμαι τώρα ἐκείνη τή σοφή κουβέντα τοῦ φιλοσόφου Wittgenstein: «*Ὁ κόσμος μου εἶναι ἡ γλώσσα μου*». Πράγματι ὁ κόσμος μου ὑπάρχει τόσο μόνο ὅσο μπορῶ νά τόν ἐκφράσω. Αὐτό ἐπιβεβαιώνεται μέ τή συγκριτική μελέτη τῶν γλωσσῶν. Ὁργανώνει κάθε λαός διαφορετικά τόν κόσμο του μέ τή γλώσσα του. Ἔτσι ὁ γνωστός μας ὀρισμός τῆς

γλώσσας ως «σύστημα σημείων» διευρύνεται ως «σύστημα αξιών». Ἡ δομή κάθε γλώσσας εἶναι διαφορετική, ὅπως διαφορετικός εἶναι καί ὁ τρόπος σκέψης ἑνός λαοῦ πού τή μιλεῖ ἀπ' τούς ὑπόλοιπους. Κάθε λαός ἐκφράζεται μέσα στά πλαίσια πού τοῦ χαράζει ἡ ταξινόμηση τοῦ κόσμου του, ὅπως αὐτή ἀποτυπώνεται μέσα στή γλώσσα του.

Νά, λοιπόν, πού καταλήγουμε πώς «ὁ κόσμος μας» εἶναι ἡ πατρίδα καί ἡ γλώσσα μας, ἄρρηκτα συνυφασμένες καί σφιχταγκαλιασμένες ἀξίες πού ὀφείλομε νά προστατεύουμε ως κόρη ὀφθαλμοῦ. Φιλόπατρις Ἑλλήνας εἶναι, λοιπόν, ἐκεῖνος πού σέβεται καί ἀγαπᾷ τή γλώσσα του καί τίς ρίζες της, πού νοιάζεται γιά τήν τύχη της, τήν ἐξέλιξή της. Ἐκεῖνος πού, ὅπως εἶναι ἐτοιμοπόλεμος, ἂν χρειασεῖ, νά προστατεύσει τό φυσικό οἰκεῖο του περιβάλλον, ἄλλο τόσο εἶναι σέ ἐγρήγορη νά προστατεύσει τόν τρόπο σκέψης του, τή γλώσσα του, μέ ἕνα τρόπο ὄχι σοβινιστικό καί μίζερο ἀλλά ὑγιή, λεβέντικο ὅπως ἀρμόζει στή ρωμείκη παράδοσή του.

Συχνά, παρακολουθώντας τηλεόραση, σειρές, διαφημίσεις, συζητήσεις, συνεντεύξεις, τρομάζει κανείς μ' αὐτήν τήν εὐκολία, πού οἱ νεοέλληνες ἀπεμπολοῦμε στό βωμό συνήθως τοῦ κέρδους ἢ τοῦ αἰσθήματος ὅτι εἴμαστε μοντέρνοι (..in ἢ cool θά ἔλεγαν κάποιοι..!), τό σεβασμό στή γλώσσα μας. Καταστρατηγοῦμε βασικούς κανόνες καί δομές της, παπαγαλίζουμε, ἀσυλλόγιστα, ξενικά λεκτικά σύνολα, οἰκειοποιούμεστε ξένες λέξεις, ἐνῶ ἔχουμε ἀντίστοιχες

ἐλληνικές μόνο καί μόνο γιά νά πετύχουμε ἕναν κατά βάση ἠλίθιο ἐντυπωσιασμό.

Κι ἀπ' τήν ἄλλη μεριά, ἀλήθεια, γιά ποιά φιλοπατρία νά μιλήσουμε σήμερα, ὅταν διστάζουμε νά ἐκπαιδεύσουμε τούς μαθητές μας νά μποροῦν νά χαροῦν ἕνα κείμενο τοῦ Παπαδιαμάντη, μιά εὐαγγελική περικοπή ἀπ' τό πρωτότυπο, γραμμένη ἤδη στήν ἀπλουστευμένη κοινή ἐλληνιστική γλώσσα;

Οἱ ρίζες τῆς φυλῆς μας εἶναι ποτισμένες μέ αἷμα καί δάκρυα μαζί μέ τίς ρίζες τῆς γλώσσας μας, ὅπως καί τά ἄνθη τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἶναι καλλιεργημένα μέ τά ἄνθη τῆς γλώσσας μας! Μέχρι πρότινος γράφαμε τή λέξη «κῦμα» καί ἡ γραφή της ἀποτύπωνε πραγματικά τήν ὁμορφιά τοῦ νεροῦ πού ἀνεβοκατεβαίνει, γράφαμε «ἀγαπῶ» κι ὁ τονισμός της ἀπέδιδε τό βάθος τοῦ αἰσθήματος. Φτάνομε σέ μιά ἐποχή πού καλούμαστε νά προστατεύσουμε τή γλώσσα μας ἀπό τίς ἀλόγιστες ἀπλουστεύσεις πού διαρκῶς ἀποψιλώνουν τήν ὁμορφιά τῆς γλώσσας μά καί τῆς ψυχῆς μας...

Τούτη τήν ἄρρηκτη σχέση φιλοπατρίας καί γλώσσας, φιλοπατρίας καί ζωῆς τελικά, τήν φανέρωσε περίτρανα ὁ Ὀδυσσεύς Ἐλύτης στό Ἕξιόν Ἔστι:

*«Μονάχη ἔγνοια ἡ γλώσσα μου σίς
ἀμμουδιές τοῦ Ὀμήρου
Μονάχη ἔγνοια ἡ γλώσσα μου, μέ τά
πρῶτα πρῶτα Δόξα σοι
Μονάχη ἔγνοια ἡ γλώσσα μου, μέ τά
πρῶτα λόγια τοῦ Ὑμνου!».*

Κωστάκη Νεκταρία

Ἐπετειακό

-Ἐλα, πᾶρε τά πόδια σου. Τό κουδούνι χτύπησε. Θά χτυπιέται πάλι ὁ διευθυντής.

Ἐλα, ὑπομονή. Μιά ὥρα καί τελειώσαμε.

Ἄντε βρέ Γιώργη.

-Νυστάζω. Θά μᾶς ἔχουν πάλι στημένους ... Μετά θά πᾶμε γιά καφέ. Τί λές; Ἐ, Λάμπη, σοῦ μιλάω!

-Πᾶμε τώρα καί βλέπουμε. Ποῦ στέκεται ἡ χορωδία;

«Εἶναι σημαντικό γιά μᾶς τούς Νεοέλληνες νά γνωρίζουμε τή στάση καί τή δράση τοῦ λαοῦ μας μέσα στήν Ἱστορία. Ἡ ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940...» σχολιάζει ὁ διευθυντής μᾶ δέν μπορεῖ νά συγκεντρωθεῖ.

Παρατηρεῖ, ἀνθόκηπος τά πρόσωπα, ἄλλοι ζωντανοί, ἄλλοι πιά ζωντανοί, ἄλλοι κουρασμένοι, ἄλλοι βαριεστημένοι. Φασαρία ἀρκετή, ἄρχισε ἡ γιορτή; Ὡστε νά ἀκούγονται τά λόγια τῶν ὁμιλητῶν ὡς μουσική ὑπόκρουση, ἡ Χριστίνα κουβεντιάζει μέ τήν Καλλιόπη, τί βρίσκουν καί λένε τόση ὥρα, σίγουρα ὄχι γιά τήν ἐπέτειο, ὁ Γιώργης χασμουριέται, ἡ Γαλλικῶν προσηλωμένη φαίνεται στή Δέσποινα πού διαβάξει τό λόγο μασάει τσίχλα, συνεχῶς μασάει τσίχλα ἡ Φραντζή, ἀναζητᾷ μέ τό βλέμμα τόν μαθηματικό, θά ἔχει πάει στό γραφεῖο. Τόν σκουνηῖ ὁ Γιώργης.

Διαβάζει ἡ Μαρία: «Ὅθεν, ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις κατέληξεν εἰς ἀπόφασιν νά ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὡς ἐγγύησιν διὰ τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἑλλάδος καί ὡς ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἰταλίας -τό δικαίωμα νά καταλάβῃ διὰ τῶν ἐνόπλων αὐτῆς δυνάμεων, διὰ τὴν διάρκειαν τῆς σημερινῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ρήξεως, ὠρισμένα στρατηγικά σημεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ζητεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὅπως μὴ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν κατάληψιν ταύτην καὶ ὅπως μὴ παρεμποδίσῃ τὴν ἐλευθέραν διέλευσιν τῶν στρατευμάτων τῶν προοριζομένων νά τὴν πραγματοποιήσωσι. Τὰ στρατεύματα ταῦτα δέν παρουσιάζονται ὡς ἐχθροὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ... Ἐάν τὰ ἰταλικά στρατεύματα ἤθελον συναντήσῃ ἀντίστασιν, αὕτη θά καμφθῇ διὰ τῶν ὅπλων καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θά ἔφερε τὰς εὐθύνας, αἱ ὁποῖαι ἤθελον προκύψῃ ἐκ τούτου». Τό ἐπίσημο ἰταλικό τελεσίγραφο ἀπὸ τό βιβλίον τοῦ Θ. Παπακωσταντίνου, ἡ μάχη τῆς Ἑλλάδος, 1940-1941.

Ἄναρωτιέται ποιὸς νά συνέταξε τό τελεσίγραφο. Γλώσσα ἐπίσημη, αὐστηρὴ, καθ' ὅλα εὐγενικὴ πού σέ μαχαιρώνει μέ τό γάντι. «Δέν παρουσιάζονται ὡς ἐχθροί», «θά καμφθῇ διὰ τῶν ὅπλων», «δέν παρουσιάζονται ὡς ἐχθροί», χαμογελαῖ εἰρωνικά.

-Τί γελαῖς; Καλά δέν τά διάβασε; Μόνον πού μοῦ φαίνεται πὼς πῆρε πολὺ σὰ σοβαρά τό ρόλον τῆς. Ἄ! γιὰ νά δοῦμε καὶ τὴ Σοφία. Καλά, ροῦχα εἶναι αὐτὰ πού πῆγε καὶ ἔβαλε; Τὰ καλά τῆς ἔβαλε γιὰ τὴ γιορτὴ; Καλά νά ναι νά τά βάλει καὶ τοῦ χρόνου. Καλά πού λείπει ὁ Νίκος, καὶ γλιτώνει τό γιουχαῖσμα.

Καὶ πού νά τὸν ἄκουγε ἡ Μάρκου. «Ἐκατὸ φορές μᾶς ἐπανελάβες τό “καλά” σέ τόσο λίγες προτάσεις»· ὄχι πὼς δέν θά μπορούσε νά τό ἐπαναλάβει διακόσιες!

... «Ἀπήνησα εἰς τὸν ἰταλὸν Πρέσβυν ὅτι θεωρῶ καὶ τό αἴτημα αὐτό καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸν τρόπον μέ τὸν ὁποῖον γίνεται τοῦτο ὡς κήρυξιν πολέμου τῆς Ἰταλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Τώρα θά ἀποδείξωμεν ἐάν πράγματι εἴμεθα ἄξιοι τῶν προγόνων μας καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐξήσφάλισαν οἱ προπάτορές μας. Ὅλον τό ἔθνος ἄς ἐγερθῇ σύσσωμον. Ἀγωνισθῆτε διὰ τὴν Πατρίδα, τὰς γυναῖκας, τὰ παιδιὰ σας καὶ τὰς ἱεράς μας παραδόσεις. Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν». Καὶ νά φανταστῆς ὅτι μιλάει ἓνας δικτάτορας. Ἀνακαλεῖ τό σχόλιον τοῦ Σταματίου «ὁ Μεταξᾶς ἦταν ὑποχρεωμένος νά ἀπαντήσῃ ἔτσι στοὺς Ἰταλοὺς». Ἀργότερα νά θυμηθῆ νά πῆι στὸν Γιώργη: «Ἡ στιγμή ἐπέστη πού θά ἀναχωρήσωμεν καὶ θά ὑπάγωμεν εἰς τό καφενεῖον».

-Βαρέθηκα νά στέκομαι, Λάμπη. Ἄντε νά ποῦμε καὶ κανένα τραγούδι νά περάσει ἡ ὥρα. Ἄσε πού οἱ περισσότεροὶ τὴν ἔχουν κάνει. Καὶ οἱ καθηγητὲς μέ βάρδιες παρακολουθοῦν. Καὶ ἡ Μάρκα μέ τὴ Φωτίου γλώσσα δέν ἔχουν βάλει μέσα.

-Καὶ τώρα θά ἀκουσεῖ τό «Ἀκορντεόν» ἀπὸ τὴ χορωδία τοῦ σχολείου μας.

[...]

-Καλά πρέπει νά τό ἴπαμε. Καὶ κάνει καὶ μία ζέστη. Ἐχω σκάσει, Λάμπη.

-«Τὰ χαράματα σίς 7 Ἀπριλίου ὅλος ὁ οὐρανός εἶναι μαῦρος ἀπὸ τό πετρέλαιον πού καίγεται. Ξεσκισμένα μαῦρα σύννεφα πλένε πάνω ἀπ' τὴν Ἀκρόπολη. Ἐκεῖ εἶναι ἓνας Παρθενώνας μαῦρος σάν τά κτίρια τῶν βορεινῶν προαστίων. Γέμισαν

καραβάνια οί δρόμοι. Εἶναι οί πρόσφυγες τοῦ βομβαρδισμένου Πειραιᾶ. Ὁλος ὁ κόσμος τοῦ ἐπίνειου θέλει ν' ἀνεβεῖ στήν Ἀθήνα. Οἱ δρόμοι εἶναι πλημμυρισμένοι- κᾶρα, αὐτοκίνητα, πεζοί. Κουβαλοῦνε ἕναν μπόγο ροῦχα, τά παιδιά τους, ἕνα στρῶμα, μία σκάφη. Στεγνά, ἀγριεμένα πρόσωπα. Γυναῖκες ἔχουν δεμένα τά μωρά τους σίς πλάτες τους. Δυό γέροι περπατοῦν μ' ἕνα ἄσπρο σακκούλι ὁ καθένας στήν πλάτη. Μιά γυναίκα φορτώνει ἕνα εἰκόνισμα, μία Παναγιά μέ τό Βρέφος, καί περπατᾶ κοιτάζοντας σάν σέ ἔκσταση, ψηλά. Ἔνα αὐτοκίνητο ἀνεβαίνει ἔχοντας δεμένο πίσω στή σχάρα ἕνα φέρετρο».

-Ἐ, κοίτα πῶς περπατᾶ ὁ Θάνος γιά νά πάει νά διαβάσει. Λές καί πάει βόλτα. Σήμερα!!!

-Βρέ, Γιώργη, ὄλο σχόλια εἶσαι. Νά δῶ ἐγώ ἐμεῖς πῶς θά πηγαίναμε. Στό κάτω κάτω αὐτός δέχτηκε νά διαβάσει, ἐνῶ ἐμεῖς ἀρνηθήκαμε.

-Ἐντάξει! Ἐδῶ πού τά λέμε...

-Ποιανοῦ εἶναι λέει αὐτό τό κείμενο;

-Δέν ξέρω, δέν πρόσεχα. Φωτεινή, ποιός λέει τά γράφει αὐτά;

-Ποιά, γιά τή γερμανική εἰσβολή;

-Αὐτά πού διάβασε ὁ Θάνος.

-Ὁ Βενέζης στήν «Ὡρα πολέμου».

-Ἄκουσες;

Θά ἀκουσεῖ τό «Τά θεμέλιά μου στά βουνά» ἀπό τό Ἄξιόν Ἔστιν τοῦ Ὀδυσσεᾶ Ἐλύτη μελοποιημένο ἀπό τόν Θεοδωράκη ἀπό τή χορωδία τοῦ σχολείου μας.

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΜΟΥ στά βουνά
καί τά βουνά σηκώνουν οἱ λαοί στόν ὦμο τους
καί πάνω τους ἡ μνήμη καίει
ἄκαυτη βάτος

Μνήμη τοῦ λαοῦ μου σέ λένε Πίνδο καί σέ λένε Ἀθῶ.

Ἐσύ μόνη ἀπ' τή φτέρνα τόν ἄντρα γνωρίζεις

Ἐσύ μόνη ἀπ' τήν κόψη τῆς πέτρας μιλάς.

Ἐσύ τήν ὄψη τῶν ἀγίων ὀξύνεις
κι ἐσύ στοῦ νεροῦ τῶν αἰώνων τήν ἄκρη σύρεις

πασχαλιάν ἀναστάσιμη!

Ἄγγιζει τό νοῦ μου καί πονεῖ τό βρέφος τῆς Ἀνοιξης!

Τιμωρεῖς τό χέρι μου καί στά σκότη λευκαίνεται!

Πάντα πάντα περνᾶς τή φωτιά γιά νά φτάσεις στή λάμψη.

Πάντα πάντα τή λάμψη περνᾶς
γιά νά φτάσεις ψηλά τά βουνά τά χιονόδοξα.

Ὅμως τί τά βουνά; Ποιός καί τί στά βουνά;

Τά θεμέλιά μου στά βουνά
καί τά βουνά σηκώνουν οἱ λαοί στόν ὦμο τους

καί πάνω τους ἡ μνήμη καίει
ἄκαυτη βάτος!

Θυμᾶται τίς πρόβες πού χρειάστηκαν γιά νά μάθουν τό ρυθμό καί τίς μελωδικές γραμμές τοῦ ποιήματος, εἰδικά πρὶν ἀπό

δύο χρόνια, στήν Α' Λυκείου. Εἶχε κάνει βέβαια ὁ Βασιλείου στοιχειώδεις μετα-

τροπές γιά νά μπορέσει νά ἀποδοθεῖ τό ποίημα ἀπό τή χορωδία. Στήν ἀρχή δέν

τούς ἄρεσε. Τούς φαινότανε βαρετό. Ἐχει ἀργό ρυθμό, δέν εἶναι ἔτσι γρήγορο

νά σέ ξεσηκώνει. Τί σοῦ λέει ἡ γλώσσα.

Δέν ξέρει πόσες φορές τό εἶχε διαβάσει τότε μήπως καί ταιριάζει κανένα νόημα,

χώρια οἱ ἐπαναλήψεις σίς πρόβες. Καμιά λέξη ἄγνωστη. Καί ὁμως ὁ Βασιλείου τό

θεωρεῖ σημαντικό κείμενο στό νόημά

του. Έχει εμπιστοσύνη στη γνώμη του. Διαμαρτυρόταν γιατί νά λένε ένα κείμενο πού δέν τό πολυκαταλαβαίνουν καί εκείνος τούς ἐξηγοῦσε ὅτι δέν πρέπει νά ζητᾶνε νά τά κατανοοῦν ὅλα μέ τό μυαλό τους, ὅτι δέν πρέπει νά θέλουν ὅλα νά τά κόψουν καί νά τά ράψουν στά μέτρα τους γιά νά τά ἀποδεχτοῦν. Ἄλλα πράγματα ἔλεγε τά προσεγγίζει κανείς μέ τό μυαλό καί ἄλλα μέ τήν καρδιά. Φέτος ἀποφάσισαν νά ζανατραγουδήσουν τό ποίημα.

-Γιώργη θά ἔρθεις νά ὀλοκληρώσουμε ἀπόψε τήν ἐργασία;

-Ἔ; κάτσε ν' ἀκούσω τόν Παῦλο.

-Γιά τήν ἐργασία σοῦ λέω. Θά ἔρθεις νά τελειώνουμε ἐπιτέλους; Ὑποσχεθήκαμε στή Δαράκη ὅτι θά τῆς τή δώσουμε μέχρι τό τέλος τῆς ἐβδομάδας.

-Θά προσπαθῆσω. Πρέπει νά κάτσω στό περίπτερο τό ἀπόγευμα.

-Μετά τίς ὀκτώ;

-Καλά.

Ἐπίσης ἀπό ἄλλο ἀπό ἄλλο ταξιδεύει ὁ λογισμὸς του. Πού καί πού παρακολουθεῖ τά κείμενα πού ἀκούγονται. Μέ τή χωροδία εἶπαν δύο τραγούδια ἀκόμα.

Ἐχει καί τήν ἐργασία. Μαζέψτε λέει ἄρθρα ἀπό ἐφημερίδες καί περιοδικά καί σχολιάστε τα. Κρατᾶ μαζί του δύο τελευταῖα πού διάβασε ἀπό τό ΒΗΜΑ στίς 12 καί στίς 19 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 2004. Ἐχει ὑπογραμμίσει τίτλους καί ἐκφράσεις πού τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση: «Στήν κυκλοφορία τά πρῶτα ὀμιλοῦντα αὐτοκίνητα. Ὅπως γνωστοποίησε ἡ Honda, σέ λίγες μέρες θά κυκλοφορήσουν στήν ἀγορά τά δύο καινούρια της μοντέλα αὐτοκινήτων τά ὁποῖα θά εἶναι σέ θέση νά συνομιλοῦν μέ τόν ὀδηγό ἀλλά καί νά ἐκτελοῦν φωνητικές ἐντολές... Ἡ φωνή πού θά ἀκοῦν οἱ ὀδηγοί θά εἶναι γυναικεία». Ὅταν εἶχε πει στόν Γιώργη γι' αὐτό τό ἄρθρο εἶχε σχολιάσει «μαζί μέ τή φωνή τῆς μάνας μου καί τῆς γυναίκας μου θά μπλεχτεῖ καί ἡ φωνή

του άμαξιού μου»;
«Ένδύματα από “έξυπνα ύφάσματα”».
«Υφαιίνονται κυκλώματα και προσαρ-
μίζονται μικροδιακόπτες και
αίσθητήρες στα ρούχα ... Οί άνθρωποι
της ύφαντουργίας βλέπουν να ξεδιπλώ-
νεται μπροστά τους μία επαναστατική
προοπτική: ρούχα και ύφάσματα ζωντα-
νά που άποκτούν χρώματα και προβάλ-
λουν μηνύματα που εκφράζουν τον
κάτοχό τους, ρούχα που επικοινωνούν
μέ άλλες συσκευές
μέσω άσύρματου
internet και
άποκτούν ρόλους
άλλοτε προσωπο-
ποιημένης όμά-
δας και άλλοτε
άτομικής στολής
προστασίας ...
“Όπως όλες οι
μεγάλες έφευρέ-
σεις, τά έξυπνα
ρούχα καθιερώ-
θηκαν μέ τή χρη-
ματοδότηση της
άμυντικής βιομη-
χανίας. Τό γνωστό
π ρ ό γ ρ α μ μ α
έρευνών για άμυντική τεχνολογία ...
χορήγησε τό 1996 κονδύλια ... για τήν
ανάπτυξη μιās φανέλας του στρατιώτη
που θά μπορούσε να δίνει στο κέντρο
έπιχειρήσεων στοιχειά για τήν κατάστα-
σή του».

Σφηνώνονται στή σκέψη του για δεύτερη
φορά σήμερα λέξεις «θά συνομιλοῦν μέ
τόν όδηγό», «έξυπνα ρούχα», «επανα-
στατική προοπτική», «φανέλα του στρα-
τιώτη», «να δίνει στο κέντρο έπιχειρήσε-
ων στοιχειά για τήν κατάστασή του».

Νιώθω άσφυξία. Γλυκόπικρες λέξεις.
Γλυκές όπως προβάλλονται (ένα αυτοκί-
νητο να τό διατάσσω και μία γυναικεία
φωνή να μέ συμβουλευεί, ένα έξυπνο
ρούχο που προσδίδει τήν ιδιότητά του
στόν κάτοχό του ,άφοῦ εκμεταλλεύεται
τίς πολλαπλές δυνατότητές του ...).
Πικρές ένδεχομένως στό νόημά τους
(ένα αυτοκίνητο να μέ όδηγήσουν όπου
μέ θέλουν και μία φανέλα για να έχουν
τά στοιχειά που χρειάζονται για τήν
κατάστασή μου
...). ΕΙΣΒΟΛΗ θά
προτείνω για
τίτλο στήν έργα-
σία, μέ άλλο σοί
έχθρους.
-Γιώργη τό
βρήκα!
-Βρήκες τήν
καφετέρια που
θά πάμε για
καφέ; Τέλειωσε ή
γιορτή.
-Πάμε και σοῦ
λέω στό δρόμο.
Νά μήν ξεχάσω
να σοῦ δείξω τά
άποκόμματα.

Στό δρόμο μηχανικά αρχίζει να σιγοτρα-
γουδάει «τά θεμέλιά μου στα βουνά και
τά βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ωμο-
τους και πάνω τους ή μνήμη καιει άκαυ-
τη βάτος. Μνήμη του λαού μου σε λένε
Πίνδο και σε λένε “Αθω...». Φλάς,
έκπληξη, χαρά. Τά μάτια ...

-Τί τρίβεις τά μάτια σου;

-Πολλή σκόνη και μέ πειράζει. Πάμε στο
«ΚΑΦΕ»;